

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 98. ANUL XII.

Telegrafulu este de doua ori pe septeman: joi'a si Duminică. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura oici pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 13/25 Decembre 1864.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru „dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE la „TELEGRAFUL ROMÂN.”

Incependu acesta fôia cu 1 Ianuaru 1865 anulu XIII. alu esistintiei sele, Editor'a invita la innoirea prenumeratiunei pre toti p. t. domni, cari dorescu a continua citirea eii.

„Telegrafulu Român” va continua si in anulu venitoriu, dupa mesur'a poteriloru sele, a face cunoscutu pre publiculu seu cu evenimentele cele mari ale lumii, dar cu deosebire cu cele ce se petrecu in monarchia nostra austriaca, si mai in particularu in patria nostra Transsilvania. Silinti'a lui va fi si de aici inainte, a nu scapadin vedere nimicu din acele impregiurari, ce taia in interesulu materialu si intelectualu alu poporulu nostru.

Spre a poté corespunde mai bine la acesta problema, Editor'a s'au ingrijitu, a castiga pentru colaborare la acesta fôia pre mai multi barbati de cunoscintie si de inima, si asiá speramu, ca concursulu on. publicu român nu ne va lipsi nici in anulu venitoriu, precum nu ni-a lipsitu nici pâna acum.

Fatia cu lucruriile cele mari, ce se petrecu in mijloculu nostru pe terenulu politicu, bisericescu, socialu, parte si literariu, tinemu de prisosu ori ce recomandare a sprijinirii acestei foi.

Form'a, modulu esirei si pretulu „Telegrafulu Român” voru fi si pe anulu venitoriu cele de pâna acum:

„Telegrafulu Român” va esi de doue ori pe septemana, Joi'a si Duminică, si va constá	
pe anu:	
pentru Sabiu	7 f.
pentru Trannia si monarchia austriaca	8 f.
pentru Principatele romane unite si tieri straine	12 f.
pe 1/2 anu:	
pentru Sabiu	3 f. 50 xr.
pentru Trannia si monarchia austriaca	4 f.
pentru principatele romane unite si tieri straine	6 f.
pe 1/3 anu:	1 f. 75 xr., 2 f. si 3 f.

Abonamentele ne rogamu a se tramite de tempuriu prin epistole francate la
Editor'a „Telegrafulu Român.”

Diet'a transsilvana.

Siedinti'a din 15/27 Octobree 1864.

Protocolulu se citeste in limb'a romana la capetulu siedintiei. Presied. provoca pre referintele comitetulu de legitimatune a referi asupr'a alegeriloru nesuperate. Refert. Hanni'a raportéza despre alegerea lui Emericu Gabor in opidulu Brezcu, a lui Samuilu Tóth in opidulu Cosiocn'a, a lui Moritz Conrad in cerculu de susu alu Brasiovlui, in fine a lui Axentiu Severu in cerculu antaiu alu Albei de josu. Alegerea celor trei d'antaiu s'a facutu dupa lege, a celui de alu patrulea sub pretestu, ca alesulu aru stá sub cercetare criminala, s'a cercatu in multe feluri a se anula, panacandu in fine totusi a reusitu. La propunerea comitetulu toti acesti patru se primescu dreptu verificati. — Totu refert. Hanni'a raportéza si asupr'a alegeri deputatulu Moise Egerbényi din Rosi'a de munte, resp. asupr'a protestulu datu din partea mai multoru alegatori contra acestei alegeri ilegale, si propune a se transpune caus'a acést'a Gubernulu regescu spre cercetare si otarire mai departe. I. Balomiri propune, ca de ore ce asupr'a validitatii unei alegeri nu decide Gubernulu reg., ci diet'a, sa se substerna dietei actele dela comissiunea de alegere din Rosi'a. E sprijinitu.

Gaitanu propune, cá de ore ce actele suntu aci, dar au remasu nereferite, obiectulu sa se redé comitetulu spre reportare supletoria. E sprijinitu; dar dupace Mog'a sprijinesce propunerea comitetulu, si Hanni'a observa, ca protestulu Rosieniloru nu lovesce in alegere insasi, carea s'au anulatu de sine neintrandu alesulu in dieta, ci numai in abuserile facute la alegere: Gaitanu retrage propunerea sea; propunerea lui Balomiri remâne in minoritate, ear propunerea comitetulu se primesce.

Presied. citeste acum o scrisore a Esc. Sele Comissarulu reg. dietalu, cá sa se aléga unu comitetu finantialu, care sa lucre in tempulu pecandu diet'a e temporisata. De orece conclusulu acést'a se adusese inea in siedinti'a premergátore, diet'a remâne pe langa densulu.

Alta hartia a Esc. Sele Comissarulu r. dietalu aduce

la cunoscintia dietei, ca senatulu imp. e conchiamatu pe 12 Novembre a. c.

Presied. provoca pre referintele comitetulu de petitiuni a reportá asupr'a petitiuniloru incurse.

Schuler — Libloy cá referinte espune, ca comitetulu de petitiuni is'au transpusu 24 petitiuni, care roga pre diet'a a le ascultá si apoi a le lua in pertractare un'a câte un'a. Petitiunile acestea, fiindu parte mare de interesu pentru publiculu nostru, le comunicamu pe scurtu in urmatorele:

1) petitiunea a 34 locuitori romani din Brasiovu, pentru esoperarea unei legi noué comunale; comitetulu propune, cá diet'a sa recunosca urginti'a unei astfelu de legi si sa provóce regimulu a lua cátu mai curendu mesurile de lipsa, ear petitiunea a o transpune inaltulu Guberniu regescu spre pertractare ulterioara.

2) Petitiunea fostiloru usari din Dobr'a pentru partea loru la fondulu de furagia; comitetulu propune, cá diet'a sa céra dela regimu desluciri pe largu despre starea acestui fondu, ear petitiunea insasi sa se transpuna Guberniulu spre cea mai apta considerare.

3) Petitiunea oficiulu comunalu din Ormenisiu pentru conturbarea posesiunii loru comunale prin fostii proprietari; comitetulu propune a se traspune petitiunea inaltulu Guberniu spre pertractare oficiosa.

4) Petitiunea a vr'o 90 fosti iobagi din Elópatacu si Arpatacu pentru sistarea proceselor loru urbariale pâna la aducerea decisiuniloru dietale pentru rescumperabilitatea alo-diatureloru;

5) petitiunea a vr'o 71 fosti iobagi fiscali din Sohodolu pentru sustinerea drepturilor loru de paduritu. Petitiunile de sub 4 si 5 comitetulu propune a se retramite prin Guberniu suplicantiloru, cu acea informatiune, ca diet'a nu e competente a se amestecá in afaceri private.

6) Petitiunea comunei Demsiusiu pentru conturbarea dreptulu de paduritu din partea fostiloru proprietari Lukács si Br. Nopcea;

7) petitiunea a 15 locuitori romani din Cetatea de balta, a nu fi priviti cá curialisti, ci cá iobagi;

8) acuză lui Molnaru contră lui Stefanu Márton din Nyárad St. An'a pentru esposesiunare;

9) petițiunea lui Ioann Székely și altor'a contră lui Ioann Szabo din Batca—Madarás pentru esposesiunare;

10) petițiunea mai multor locuitori din Poieni, Ostrov și Pesteanu pentru eliberarea de robote;

11) petițiunea lui Ioann Vasileanu din Ciul'a mica contră Rosaliei Lukács pentru esposesiunare;

12) petițiunea lui Iacobu Armeanu din Ciul'a mica contră Rosaliei Lukács pentru esposesiunare;

13) petițiunea comunei Bungardu pentru așterea proprietății lor de pădure contră comunei Sabiului;

14) petițiunea oficiului comunălu din Sohodolu pentru certe de hotaru cu Resnovulu.

Petițiunile 6—14 comitetulu propune a se tramite Guberniului reg., care sa 'ndrepte pre suplicantii la oficiele judecatorești.

15) Petițiunea comunei Jedanu pentru lasarea unui munte erariu in posesiunea comunei; dupa parerea comitetului sa se transpuna Guberniului reg., spre a se luá mesurile de lipsa.

16) O petițiune a locuitorilor din Riciulu campenu pentru ajutoriu, fiindu pagubiti și adusi prin elemente la sépa de lemn; sa se transpuna Guberniului regescu spre pertractare corespundătoare;

17) petițiunea fostilor granitieri din Orlatu, Jin'a, Vestemu și Racoviti'a pentru esoperarea sistărei executiunei pentru muntii revindicati;

18) petițiunea fostilor granitieri din 1, 2 și 3 compania pentru o reprezentatiune in acésta cauza; comitetulu propune, cá ambe petițiunile sa se transpuna Guberniului regescu, cá acést'a sa deá dietei tóte actele privitoare aici.

19) Petițiunea comunei sasesci Resnovu, cá in cerculu acél'a sa se deá recrutii dupa nationalități; comitetulu propune a se comunicá petițiunea Guberniului regescu spre cea mai grabnica și mai eficace delaturare a abuzurilor.

20) Petițiunea opidului Hatiegu pentru restituirea judecatoriei lui criminale; comitetulu propune, a se dá petițiunea comitetului pentru organizarea justitiei.

21) Petițiunea locuitorilor din Scarisiór'a pentru mai multe abuzuri administrative; sa se transpuna Guberniului spre cercetare și lecuire.

22) Petițiunea a 2 sarari din Uiór'a pentru mai multe nedreptăți; sa se transpuna Guberniului spre pertractare oficiósa.

23) Petițiunea mai multor comuné din distr. Fagarasiului pentru infintiarea inca a unei a potece in Fagarasiu; sa se transpuna Guberniului reg. spre pertractare oficiósa.

Dupace propunerea Br. Friedenfels: cá referat'a referintelii sa se ia dreptu basa și sa nu se mai intre in specialități, se refusa din partea Presiedintelui,

vine la pertractare petițiunea Brasiovenilor.

Gaitanu propune, cá lângă propunerea comitetului: „a se face totu și curendu din partea regimului,“—sa se adauga: pâna la sesiunea cea mai deapropé. Popasu: A luá in Guberniu mesuri grabnice pentru stergerea abuzurilor, ce provinu in Brasiovu din defectulu administratiunei.

Dupace refert. Schuler—Libloy combatte propunerea lui Gaitanu cá anticipata, asupr'a cărei'a inca nu se póte aduce hotarire:

la votare propunerea lui Gaitanu nu se priimesce, propunerea comitetului se priimesce; propunerea lui Popasu se priimesce.

Urméza desbaterea asupr'a petițiunei Dobrenilor pentru castigarea unei párti din fondulu de furagiu. (Propunerea comitetului a se vedé mai susu.) Muresianu e in contr'a párerii comitetului și propune, a se cere dela Guberniu numai actele privitoare la fondulu de furagiu. Codru Dragusianu recomanda propunerea comitetului și aru dori, cá de órece caus'a e decisa, ca adica fostilor granitieri sa se restituia banisiorii, ce-i au in fondulu de furagiu, acést'a sa li se aduca numai la cunoșcintia. Br. Salmen admonéza diet'a, a nu se slobodi la decisiuni, ce nu cadu in competintia ei, și partinesce propunerea comitetului. Rosenfeld merge și mai departe decât Salmen, și crede, ca astfel de petițiuni, dupacum e usulu și pe airea, sa se transpuna Guberniului fára de a-i prescrie, ca ce are de a face cu densele, ci numai spunendu-i-se, ca merita considerare. Gaitanu e de parerea lui Salmen și propune, cá petițiunea sa se tramita Guberniului reg. spre manipulare. E sprijinitu.

Dupace mai vorbesce Schuler—Libloy, aretandu, cá sub punctulu b) și comitetulu a propusu acést'a:

la votare, dupace Muresianu si-retrage propunerea, propunerea lui Gaitanu ad a) se priimesce; propunerea lui Gaitanu ad b) se priimesce.

In privintia petițiunei Ormenisiului se priimesce propunerea comitetului.

La petițiunea Elöpatacului și Arpatacului propune Pope'a, cá cu privire la legea pentru dileri, adusa de curendu, Guberniulu sa sisteze executiunea lucrului. (Br. Salmen: Acést'a iar e o prevaricare a executiunei.) Propunerea lui Pope'a se srijinesce. Gaitanu propune, cá petițiunile acéste sa se deá Guberniului spre manipulare mai departe. Se sprijinesce, și dupace Rosenfeld combatte pre Pope'a, ear acést'a se rectifica, in fine dupace Zimmerrmann mijlocesce intre propunerea lui Pope'a și a lui Rosenfeld și se declara pentru Gaitanu, ear M. Bohatielu reprobă, ca Rosenfeld a trasu in discussiune sacrat'a persóna a Mai. Sele:

la votare se priimesca propunerea lui Gaitanu: a se predá petițiunea in Guberniu spre pertractare.—Asemenea se hotarasce, la propunerea lui Gaitanu, și in privintia petițiunilor insirate mai insusu sub nr. 6—14 incl., dupace mai înainte Presiedintele róga pre comitetulu de petițiuni, cá la fiecare petițiune sa aduca conclusu deosebitu, ear nu la mai multe summatim.

Petițiunea Jedanilor, la propunerea lui Rosenfeld se va predá in Guberniu spre pertractare.

Asemenea, la propunerea comitetului petițiunea Riciului de Campia.

Urméza petițiunea comunelor granitiarești Orlatu, Jin'a, Vestemu și Racoviti'a pentru sistarea executiunei acelei hotariri politico-administrative, prin care li se iau muntii revindicati.

Muresianu espune in cuvinte calde dreptulu fostilor granitieri și propune intre strigatele: O ho! din centru, a rogá diet'a intr'o reprezentatiune pre Mai. Sea pentru acésta sistare, ear tramitarea reprezentatiunei a se 'ncunoscentia prin Comissarul reg. pe cale telegrafica. Rosenfeld afla, ca propunerea acést'a este o propunere independente. Dupa unele observatiuni din partea presiedintelui, Muresianu retrage acea parte din propunerea sea, carea privesce la telegramu, și o sustine numai ceealalta, carea apoi si afla sprijinire. Dupace in caus'a acést'a mai vorsecu Br. Friedenfels, Schuler—Libloy și Rosenfeld, fiindu tempulu inaintatu, sedintia se termina, dupace se citește protocolulu in limb'a romána, la 2½ óre.

Siedintia din 16/28 Octobree 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a germana, se da spre citire o interelatiune a 10 membri: Dion. Siultiu, Nicol'a, Dragusianu, Gaitanu, Ratiu, Tulbasiu, Mog'a, Hanni'a, Axentiu și Vlass'a privitoare la restauratiunile oficialilor prin fondulu regescu, și mai tardiu alta interelatiune subscrisa de Obert, Nagelschmidt, Budacker, Brandsch, Plecker, Schuler—Libloy, Roth, Conrad, Thiemann și Maager pentru scaderea culturi matasei in anii 1863 și 1864. — Ambe interelatiunile se voru tramite Presidiului gubernialu.

O petițiune a lui Iacobu Burti'a din Blasiu se da comitetului de petițiuni.

In comitetulu finantialu decisu in sedintiele de mai înainte s'au alesu dupa despart. Dunc'a, L. Popp; Dr. Maioru, Gaitanu, Plecker, Budacker, Klein, Brecht, P. Manu, Trausch; Eránosz, Dr. Vasiciu. Din despart. 3. și 6. se face alegerea acum, și reesu Gaboru Fr. Schneider, Bolog'a și I. Balomiri, cestu din urma prin alegere supletoria.

Presiedintele dá spre citire reprezentatiunea in caus'a preliminarului fondului de dessarcinare, și dupace propunerea lui Puscariu: de a se priimi reprezentatiunea en bloc, se retrage din partea propunatorului insusi, se percurge operatulu din punctu in punctu și se priimesce cu unele modificări facute mai cu séma de reprezentantele regimului. In fine la propunerea lui Binder se denumesce prin Presied. o comisiune, carea sa recetésca reprezentatiunea și sa esopereze redactiunea ei finala pâna pe sedintia urmatóre. (Va urmá.)

Dela Senatulu imperialu.

In siedintia 16. (din 1/13 Dec.) vine intre altele constituirea comitetului pentru drumulu de feru trannu, care au alesu presiedinte pre contele Vrints, ear notari pre Obert și Steffens; apoi o rogare a generalului polonu Langievicz pentru eliberare și concessiune de a se duce in Elveiti'a. Comitetulu finantialu, ce preconsultase proiectulu regimului, privitoriu la radicarea dărilor urcate și pe jumelatea d'antăiu a an. 1865, raportéza prin Taschek, ca nu póte 'ncuviintiá radicarea acestor'a, fára numai pe patrariulu antăiu, — cu carea ministrulu de finantie se multiamesce, presupunendu, ca pâna atunci preliminarulu statulu pe an. 1865 va fi stabilitu. La ordinea dilei e mai departe caus'a senatorului imperialu Rogawski din Galiti'a. (A se vedé si corespundintia din Viena. Red.) Caus'a acést'a se deduse unui comitetu spre preconsultare, și acést'a declarase, ca mandatulu lui Rogawski vine a se privi cá anulat. Contr'a propunerei comitetului vorbescu Dr. Berger, Simonovicz, Sadil, E.

Schneider Schindler și Dr. Brinz; p e n t r u densulu Hassl-wanter; in fine reese cu mare majoritate propunerea comitetului.

Siedinti'a 17 (din 3|15 Decembre) se ocupa mai cu séma cu operatiuni financiale, privitoare la esportulu și importulu zăchărului și la impuținarea contribuțiunei pentru beuturile arse spirituose, care pentru publiculu nostru sunt de mai puțin interesu. După acestea apoi siedintiele casei de jos se temporiséza, la propunerea lui Giskr'a, pâna pe 9 Ianuaru e. n.

Din Tiér'a Oltului 13/12. On. publicu in mai multe renduri va fi potutu observá încordările pâna la estremu ale Sasiloru și Ungurilor din Fagarasiu, ca infiintându-se unu magistratu, sa scape de sub prescribările (?) oficiolatuului districtualu.— Ur'a, care-i stapanesce, ti se pare, ca nu vá sa mai aiba capetu (respectu neînsemnabilei exceptiuni!); ei in totu Românulu vedu unu magiaro-saso-fagu. De câtra ei apoi s'au latitu despre districtulu întregu, pâna chiaru la locurile cele mai extreme ale imperiului, cele mai marsiave, dejositoare și neomenose faime, in specia despre amplotiati români, de susu pâna josu, s'au relatiunatu de câtra unele caractere misere cele mai neonesté și negre incriminatiuni, i-au descrisu pre acestia cá pre nescé ómeni fâra capacitate, rei, duri, necre-scuti defraudatori, cu unu cuventu tóte, numai bine nu. Amplotiati români sunt inferati, ca lucra puțin! Óre 6 ases-sori, cari totodata sunt și judi singulari la unu districtu mai numerosu de un'a sutu de mii de suflete, unde agendele pe tóta ór'a se ingramadescu, — potu sa faca mai multu, de câtu punendu-se de diminéti'a lângă més'a de scrisu si nescolan-du-se pâna sér'a tardiu? Asiá e, Românulu e bunu de povara și 'n câmpu și acasa și lângă més'a verde! I-au inferatu, ca sunt seraci fâra avere! Si ast'a pote fi, ca dupa atâti'a seculi de suferentie remasera numai cu sufletulu și anim'a curata.— Sunt fâra capacítati? Românulu dela natura are destula capacitate, si ast'a numai unele capete miserabile din Fagarasiu o potura relatiuná, cu scopu de a seduce chiaru pre cei mai mari și a-si lingusi lorusi; dara „L'adulazione e una moneta falsa, acui dá corso la sola nostra vanitá.“

Acum dara ajunsera tempulu celu cu atâta ardóre doritu, sa scape de sub tiranii, torturatori și sermanii amplotiati români. Magistratulu se realisá in dílele prime ale curentei.

Dlu Consiliaru gub. Haupt, cá insarcinatu cu infiintarea acestui magistratu, efectui alegerea unui comitetu din 16 Români, 16 Magiari și 16 Sasi—48. — Acestia pasindu la alegerea amplotiilor magistratuali, alesera:

a) pre d. Josef Sterzing—apotecariulu din locu, primariu (Bürgermeister) cu salariu de 600 f., b) pre dd. Fülöp Elek, Rákosi Josef și Basiliu Alutanu senatori, celu d'antâiu și cá jude singularu cu salariu de 800 f., cesti doi din urma cu câte 500 f. Erá sa fia toti trei cu câte 500 f., dar celu d'antâiu plangendu-se asup'a seraciei, i se mai adausera din mil'a comitetului inca 300 fr., pentru cestialti doi nu se invoi comitetulu; c) pre Köntzey Károly notariu primariu cu 400 f., d) pre Seyfried Károly v. notariu cu 350 f., e) pre Gyertyánosi Iotfan perceptoru cu 350 f., f) pre Szillágyi Samu protocolistu cu 300 f., g) pre Herszényi Elek cancelistu cu 250 f., h) pre Georgie Poparadu cancelistu cu 250 f., i) pre Iakab György oratoru fâra salariu etc.; dubasiu remase per majorem Nyiculaj.

Va sa dica, la Magistratulu Fogarasiului este unu senatoru, unu cancelistu și unu dubasiu, Români; apoi din Sasi primariulu; ceialti toti Magiari. Acest'a fú rezultatulu. Bine ca n'a remasu afara dubasiulu Nyiculaj!

Amu sa observu mai incolo, ca in tota decursulu actualu alegerei acestui Magistratu Sasi se luptara, sa se priimésca amplotiati și straini ori de unde din imperiu; cu acésta ocaziune Ungurii facura complimente Româniloru și-i rogara sa tina cu ei, și sa nu lase cá 'n Fagarasiu sa se 'neuibezze straini; Români cá ómenii pâcei (și ai lasârei! Red.) se alaturara pre lângă Unguri, și Sasi cadura in minoritate cu pretensiunea lor; — cu acésta ocaziune se pareá, ca Ungurii și la alegere voru fi ómeni de ómenia, dara ce se vedi, ei tinura cu Sasi și Sasi cu ei, Români dobandira persónele de susu.— De mai aveau Sasi și alti ómeni invetiati, afara de apotecariulu, póte ca tineau cu Români, dar Ungurii au precalculat'o acésta fórté bine, ca alegendu pre acél'a primariu, fiindca sasu juristu in Fogarasiu nu affii,— au fostu siguri ca ceialti, punendu umerele cu Sasi— ca si ei au fostu tinutu la alegerea primarului— voru fi toti Magiari.

Asiá au fostu acésta dela 1437 și asiá va remané pâna candu Români se voru interesá mai multu de viéti'a loru natiunala. Scóle si i a r a scóle! De care in sa in tóta tiér'a Oltului ne lipsescu. Unu gimnasiu in Fogarasiu aru face-basi'a la invierea Româniloru din acestu districtu mare și curatu romanescu; in sa dorere! de aceste nimenea nu se inte-

reséza. Scólele populare asiá stau de miserabile, incátu secululu XVI póte fi frate de cruce cu alu XIX. Potu veni dela Ordinariatele episcopesci cerculare preste cerculare, ca acestea nu sunt alt'a decátu glasulu celui ce striga in pustia. Vanitatea este dóm'n'a toturoru; ur'a, discordi'a, neintielegerea, pism'a și alte asemenea calítati sunt la noi lucruri de tóte dílele! Sicle u a n u l u.

V i e n n ' a 9 Dec. Caus'a cea mai insemnata, cu care are sa se ocupe preste puțin cas'a ablegatiloru senatului imperialu, este caus'a deputatului din Galiti'a Rogawski. S'a depusu adeca unu comitetu spre a cercetá: óri de s'a stinsu mandatulu numitulu deputatu? pentru ca picandu sub cercetare criminala inaintea tribunalulu militaru, nu s'a absolvatu de totu prin sentinti'a judecatorésca, ci s'a deslegatu numai ab instantia. Lucrulu in sine n'ar fi asiá insemnatu, déca n'arú stá in legatura cu aducerea Galiti'e sub asediú. Opusatiunea a afirmatu adeca si sub desbateré adresei, ca asiedierea vreunui teritoriu sub asediú, fiindu unu actu legislativu, se tine de competinti'a factoriloru de adi ai legislatiunei, și asiá si a casei ablegatiloru senatului imperialu, prin urmare ca ministeriulu sub tempulu vacantei siedintiloru senatului imp. numai pre bas'a §-ului 13 o póte întreprinde si are a se rectificá inaintea sen. imp., pecandu ministeriulu e de parere, ca nu e nici decátu actu legislativu, ci din contra curatu numai executivu.

Opusatiunea vrea acum sa se folosésca de acésta prima ocaziune, spre a aduce din nou la tapetu întrebarea: de e unu dreptu alu legislativei, ori alu executivei, a pune vreunu teritoriu sub asediú? si déca e dreptu alu legislativei, fost'a rectificata prin imprejurári asiedierea lui preste Galiti'a dupa § 13 alu patentei din Februariu? De aceea minoritatea comitetului compusa spre cercetarea causei acéstei'a propune, a suspinde deciderea despre perderea mandatulu lui Rogawski pâna dupa resolvarea cestoru dóue antepuncte. Majoritatea privesce mandatulu numitulu deputatu de stinsu. Vom vedé, care va reusi la siedinti'a de Marti! (A se vedé: Dela Senatul imp. Red.)

Pe aici eara slaba. Abiá mai eri a ninsu și adi se si topesce néu'a.

Mórtea cruda ni-a rapitu pre unulu dintre cei mai bravi tineri români, pre juristulu in anulu alu doilea M i c h a i l u C a v a l e r u d e Z o t t a din Bucovin'a. Fia-i tierân'a usióra!

Principatele române unite.

Foile de preste Carpati comunica cuventulu de tron, cu care Principele domnitoriu a deschisu camerele Domineca in 6 Decembre. Actulu este de insemnata epocala in istori'a Romaniei, și asiá, pelânga tóta angustimea acestoru foi, lu reproducemu și noi in tóta estinderea lui.

Mesagiulu tronului.

Domniloru Senatori! Domniloru Deputati!

Cu o via multumire a inimei Mele, cu o drépta mandria de Domnu și de Românu, vedu adunate impregiurulu tronului dóue adunári legislative, care in fine implinescu marea dorinti'a și trebuintia a tierci, esprimata prin adunările mume din 1857, aceea de a avé o plina și intréga representatiune a toturoru intereselor natiunei și societáti române.

Resultata si espressioné a nóueloru institutiuni, ce Romani'a si-a datu prin plebiscitulu din 10—14 Maiu trecut, D-vóstra, Domniloru Senatori și Domniloru Deputati, cunósceti cu tiér'a intréga causele, care au provocatu ultimele schimbári, facute in Constitutiunea data Principatelor-unite prin Conventiunea din 7/19 Augustu 1858.

D-vóstra ve aduceți aminte, in ce stare de perire luptele de partitu și visurile unoru ambitiosi adusesera tiér'a, este acum unu anu. In launtru autoritatea erá surpata din tóte pârtile; nimicu nu mai erá stabilu și respectatu; si factiunile si-radicasera capulu pâna la tron. In de afara, cuventulu de anarchia in contr'a nóstra se rostise atátu de susu, incátu mai ca erá o osânda decretata in contr'a Romaniei.

Mai la acéstași epoca si din acéstași locu, Eu, in sesiunea trecuta, M'amu incercatu a face unu de pe urma apelu adunârei electiye.

Eu i-amu pusu inainté cerculu drepturiloru si datoritiiloru sale, precum erau prescise de Conventiunea din 7/19 Augustu 1858, Eu i-amu aretatu, ca tiér'a, dupa cinci ani de zadarnice lupte, asceptá inca organizatiunea sea; ca in acestu lungu intervalu nimicu nu se facuse, mai alesu in interesulu claselor impilate. In numele patriei, Eu amu chiamatu partiturile la pace, la legalitate si la lucru, si cuvintele Mele au fostu precedate si urmate de acte de impacare, facendu concessiuni peste concessiuni.

Zadarnica asceptare! Glasulu Meu a fostu neascultat, consiliile Mele au fostu respinse, concessiunile Mele au fostu tratate de slabiciune. Insa ordinea materiala nu mai erá in-

chizesiuita; căci puțin lipsă încă, că anarchi'a din Camera sa se răspândească în strade. De așu mai fi întârziat, însăși națiunea, însăși societatea erau în pericol.

Amu trebuia dar să iau o energică otarire.

Acăsta otarire amu luat-o, radimându-Me în protecțiunea divină și în marimea datorințelor Mele de Domnu. Amu disolvatu dar adunarea electivă; și prin proclamațiunea Mea din 2 Maiu amu apelatu la însăși poporul român, că la fireșculu judecatoriu.

Națiunea, presimțindu pericolulu, prin unu sublimu elan, prin o admirabilă unanimitate, s'a rostitu în favoarea presentului și viitoriului seu! În zilele memorabile de 10—14 Maiu, națiunea a votatu năuetele institutiuni supuse sufragiului seu, institutiuni, care reasiedia echilibrulu între puterile Ștatului, care dau tronului autoritatea trebuitoră, institutiuni care sunt băsate pe istori'a, pe moravurile, pe trebuințele năuetele și sociale.

Marture a admirabilului bunu simțiu, a ordinei, a patriotismului, de care națiunea română a datu o probă atât de manifesta, în mijloculu celor mai critice evenimente ale fiacărui țeri, și înalt'a Părta și puterile garante, pururea binevoitoare, pururea generose pentru noi, s'au grabitu a recunoscă noulu statutu, ce Alesulu țerei și voint'a năuetele l'au judecatu că neapertu pentru fericirea din launtru a României.

Domniloru Senatori! Domniloru Deputati! Aceste năuetele institutiuni, recunoscute în launtru și în afara, primescu astadi definitiv'a lor aplicare prin convocarea D-văstre, și începearea constituțiunalei D-văstre activități.

Să ne bucurăm dar cu totii de unu asemenea rezultatu, care pune Români'a în starea ei normală; căci deca în 2 Maiu Eu amu reasiediatu ordinea și autoritatea, Eu astadi în 6 Decembre, reasiediu țier'a în deplinulu exercitiu alu constituțiunei sale.

Și acestu rezultatu, odată constatatu, amu o indoita și sacra datorie de implinitu.

Amu a multumii, și tota Români'a va multumii cu Mine înaltei prevedinții, care în totu cursulu criticelor impregiurări, prin care amu trecut, a apertu țier'a și națiunea în tipulu celu mai vederatu și mai scutitoriu.

Avemu dar a exprimă cea mai adunca și cea mai sinceră a năuetele recunoscintia cătra Maiestatea Sea Sultanulu, augustulu nostru Suzeranu și cătra augustii Monarchi garanti ai esistenței năuetele politice, pentru ca tinendu sēma de drepturile și de trebuințele României, ei au recunoscutu năuetele institutiuni, ce națiunea si-a votatu, pentru ca ei au datu o închizesiuire mai multu autonomiei năuetele, înscriindu în capulu unui nouu act internăuonalu, principiulu, ca „Principatele-nnite potu în viitoru modifică și schimbă legile, care privescu administrățiunea lor din launtru, cu concursulu legalu alu puterilor stabilize, și fără nici o intervențiune.“

D-văstra cunosceti bine-voitoră priimire și onorele, ce Maiestatea Sea Sultanulu și reprezentanții puterilor garante Mi-au facutu în caletori'a Mea la Constantinopole. O asemenea priimire strălucită trebuie să indoiască simțimintele de recunoscintia ale țerei pentru înaltii nostri arbitri; căci onorele date Domnului României, sunt onore date însăși României.

Și cum, d-loru Senatori și d-loru Deputati, să nu multimescu și toturor claselor națiunei române, și mai cu deosebire acelor populațiuni urbane și rurale, care de și până la 2 Maiu erau departate dela mai tôte drepturile cetățienesci, de și până atunci nu au avutu de cătu îndatoriri, totuși au respunsu cu unanimitatea cea mai caldă și cu entuziasmulu celu mai viu, la apelulu Domnului lor, și în totu intervalulu acest'a, au fostu celu mai puternicu sprijinu alu ordinei și alu stabilității.

În scurtulu timpu de șapte luni, poporul român de patru ori a fostu convocat impregiurulu urnei: la plebiscitu, la alegerile consiliilor comunale și a consiliilor județiene și la alegerea deputatilor; și de patru ori elu a venitu prin votulu seu de a consolidă autoritatea, liniscea publică, și prin urmare și adeverat'a libertate.

Cine prin urmare va mai dice, că acestu populu nu este priimitoriu de ori ce progresu, nu este maturu pentru vieti'a politica, și că prin urmare nu este demnu de viitoriulu ce-lu ascēpta? Cum să nu-i multimescu dar, și cum să nu fiu mândru de a fi Domnulu unui asemenea populu?

Domniloru Senatori! Domniloru Deputati!

Prin plebiscitul din 10—14 Maiu, națiunea Mi-a încredințiatu puteri excepționali. Astadi dar Me socotescu datoru a ve dá sēma de întrebunțierea ce amu facutu cu aceste puteri.

Încă de la 1859, Eu amu aretat țerei și adunărilor desfintiate, care erau proiectele, care erau îmbunătățirile, ce

le socoteam că neapertu pentru a operă organizațiunea României, pentru a aterne prosperitatea ei morală și materială. Adoptarea acestor proiecte însă s'a amanatu pururea, din sesiune în sesiune.

Investitu odată de dreptulu de a oprî reulu și de a face binele, Eu n'am amu întârziat de a sevarsi singuru aceea, ce n'am amu potutu dobandi prin concursulu Adunării.

Guvernulu Meu ve va presentă espunerea specială despre situațiunea țerei dela 2 Maiu și până astadi. Dvōstra veti compară ce s'a facutu în cei pe pe urma cinci ani ai unui regimu turburatu și neconțenitu lovit priu luptele partidelor, cu marele acte ce amu potutu realisă în cele din urma cinci luni ale unei administrățiuni linistite, tari și respectate.

(Va urmă.)

Asupr'a deschiderii camerei are „Gaz. Transs.“ următorulu telegramu:

„Astadi se deschise senatul și camera electivă. Înaltimea Sea Principele citi unu mesagiu lungu, memorandumu situațiunea țerei de înainte de 2 Maiu și dand sēma înaintea reprezentantilor națiunei despre întrebunțierea puterii extraordinare, care i-o încredinția națiunea. Alteti'a Sea și-esprimă profund'a recunoscintia personală, precum și a patriei, pentru Sultanulu, precum și pentru suverani, cari au recunoscutu actulu din 2 Maiu și au încuviințiatu năuetele institutiuni, votate de „P o p o r u l u R o m â n u.“

Mesagiulu fū salutat cu acclamațiuni entusiastice. Deputatii români de deosebite rituri: ortodocsu, catolicu, armēnu, protestantu luara parte întâi'a-ora la camera, ei au depus juramentulu înaintea respectivilor preoti, cari er'au convocați specialmente la acăsta ceremonie solennă.

Dupa depunerea juramentului reapucă Alteti'a Sea Principele Domnitoriu cuventulu și propuse camerelor vivate în onoarea Sultanulu și a puterilor garantătoare de autonomi'a Românilor. Vivate repetite senatorilor, deputatilor și tribunelor! Marele corpu de stat fū de fatia în acăsta ședinția. Principele fū bineventatu și acclamat de poporu în venirea și departarea Sea.“

Dupa altu telegramu Principele a denumitu gre Constantinu Negri presedinte, pre generalulu Florescu vicepresedinte alu camerei, și a sancționatu legea cea nouă în privinți'a invetiamentului publicu.

Mai nou. Archiducele Ludovicu, unchiu alu Mai. Sele Imperatului, a reposatu în năuetele spre 22 Dec. nou.)—

Nr. 46—2

Concursu.

Îndurându-se Maiestatea Sea apost. ces. reg. a concede preagratosu, cu preînalt'a Sea decisiune din 10 Augustu a. t. că în casulu acelu, candu docinții privati aru voi a prelege studiile la academiile c. r. juridice din Sabiu și Clusiu în limb'a română, să se priimască la studiile respective deschilinitu 2—3 docinți privati, cari pentru ca voru prelege 4—5 ore pe șeptemăna, deosebi studiile practice (collegia practica), voru potē fi recomandati la recastigarea unei remunerațiuni semestrale în summa de 200 f. până la 250 f. v. a. avendu prelunga acēst'a îndreptărire a priimii dela auditori mai avuti didactrulu pe fiesce care semestru,— în casu însă, candu aru tinē prelegerile acestea vre'unu professoru ordinariu academicu,— atunci acēst'a va potē fi recomandat la o remunerațiune semestrală de 150—160 f. v. a.

La urma să observă, cumcă tempulu întrebunțiatu la vreo academie, că docințe privatu, nu se va numeră între anii de serviciulu de stat.

Voitorii de a concurge la acestu postu au de a predă suplicele lor de concurenția, până în 10 Gerariu direcțiunilor academice respective,

Sabiu în 28 Novembre 1864.

Dela Guvernulu reg. transsilvanu.

Nr. 44—3

EDICTU.

Ioann alu lui Stanu Petr'a din Sabielu scaunulu Seliscei tinutulu Sabiului, carele de mai multi ani au parasitu pre soci'a sea Mari'a Buz'a și pre uniculu seu fiu, fără a se sci loculu aflării și felulu petrecerei lui, se provoca prin acēst'a, că în terminu de unu anu dela datulu de fatia cu atât'a mai vertosu să se infacisieză înaintea forului matrimoniale scrisu, cu cătu la din contra, procesulu matrimoniale asupra-i pornitu se va otari și fără de elu în întielesulu prescrișelor bisericice ecumenice.

Sabiu 26 Novembre 1864.

Scaunulu protop. gr. res. alu Tractului Sabiului I. că foru matrimoniale.

I. H a n n i ' a m. p.,
Protopopu.